

Фінанси, банківська справа та страхування

УДК 336.7: 368

Музичка Олександра Миронівна

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, економічної безпеки,
банківської справи та страхового бізнесу
Львівський торговельно-економічний університет*

Muzychka Oleksandra

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Department of Finance, Economic Security, Banking and Insurance Business
Lviv University of Trade and Economics
ORCID: 0000-0003-2625-5741*

**РЕАЛІЗАЦІЯ ESG-ПРИНЦИПІВ В КОНТЕКСТІ ЗМІЦНЕННЯ
ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СТРАХОВОГО РИНКУ
IMPLEMENTATION OF ESG-PRINCIPLES IN THE CONTEXT OF
STRENGTHENING THE ECONOMIC SECURITY OF THE
INSURANCE MARKET**

Анотація. Вступ. Глобальні виклики сталого розвитку зумовили потребу інтеграції принципів екологічного, соціального та управлінського управління (ESG) у страхову сферу для посилення стійкості, реагування на регуляторні зміни та запити страхувальників та інвесторів. ESG-принципи в контексті реалізації цілей сталого розвитку становлять спільний інтерес для страховиків, територіальних громад, міст, бізнесу, уряду та суспільства в цілому, що створює вагомий стимул для інновацій та співпраці. ESG-фактори мають різноманітний вплив на страховий сектор, оскільки зміна клімату робить стихійні лиха більш частими та руйнівними, що може призвести до збільшення витрат на страхові виплати, соціальні

небезпеки зумовлюють зростання попиту на страхові товари та послуги, управлінські ризики впливають на посилення загроз економічній безпеці страхового ринку. Тому актуальним залишається дослідження можливостей інтеграції ESG-принципів у діяльність вітчизняного страхового ринку як важливої передумови зміцнення його економічної безпеки.

Мета. Метою дослідження є висвітлення можливостей реалізації ESG-принципів, їх взаємозв'язку із засадами сталого розвитку, напрямів імплементації у сучасних бізнес-процесах страхових компаній екологічного, соціального та управлінського аспектів з позицій впливу на зміцнення економічної безпеки страхового ринку.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є офіційно оприлюднені публікації міжнародних інституцій: Міжнародної асоціації органів страхового нагляду (IAIS), Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD), Національного банку України (НБУ), розробки вітчизняних та зарубіжних науковців, які досліджують особливості та механізми впровадження ESG-принципів у діяльність страхового ринку.

Дослідження проведено на основі використання таких наукових методів дослідження як теоретичного узагальнення і групування (при дослідженні та систематизації ESG-компонентів у страховій сфері), порівняння (при вивченні закордонного та вітчизняного досвіду), логічного узагальнення результатів (при формулюванні висновків).

Результати. У статті відзначено, що впровадження ESG-принципів в контексті реалізації цілей сталого розвитку та зміцнення економічної безпеки страхового ринку становить спільний інтерес для страховиків, територіальних громад, міст, бізнесу, уряду та суспільства в цілому й створює вагомий стимул для інновацій та співпраці. Акцентовано, що ESG-концепція ґрунтується на нерозривному взаємозв'язку тріади ключових

компонентів, які пов'язані із різними сферами життєдіяльності суспільства, а отже, мають безпекову спрямованість.

Запропоновано реалізацію ESG-принципів здійснювати на основі комплексного підходу до удосконалення системи управління ризиками, розробки інноваційних страхових продуктів на основі ESG, впровадження інвестиційних стратегій, узгоджених зі сталим розвитком та створенням більш інклюзивного соціального й бізнес-середовища, реалізації технологічних інновацій. Це дозволить страховикам виявляти та управляти новітніми видами ризиків, забезпечувати вищу стійкість до зовнішніх викликів і загроз, досягати конкурентних переваг, дотримуючись засад соціальної відповідальності бізнесу.

Перспективи. Подальші наукові дослідження в даному напрямі повинні спрямовуватися на розробку методичного інструментарію та системи індикаторів оцінювання рівня економічної безпеки страхового ринку в розрізі ESG-критеріїв. Це дозволить кількісно оцінити досягнутий рівень економічної безпеки страхового ринку та здійснити якісну характеристику реалізації ESG-принципів в контексті реалізації екологічної, соціальної та управлінської складових.

Ключові слова: ESG-принципи, економічна безпека страхового ринку, екологічні, управлінські, соціальні ризики, технологічні інновації, страхові продукти і послуги.

Summary. *Introduction.* Global challenges of sustainable development have led to the need to integrate environmental, social and governance (ESG) principles into the insurance sector to enhance resilience, respond to regulatory changes and the demands of policyholders and investors. ESG principles in the context of implementing sustainable development goals are of common interest to insurers, local communities, cities, businesses, governments and society as a whole, which creates a significant incentive for innovation and cooperation. ESG

factors have a diverse impact on the insurance sector, as climate change makes natural disasters more frequent and destructive, which can lead to increased costs for insurance payments, social dangers lead to increased demand for insurance products and services, and management risks affect the strengthening of threats to the economic security of the insurance market. Therefore, it remains relevant to study the possibilities of integrating ESG principles into the activities of the domestic insurance market as an important prerequisite for strengthening its economic security.

Purpose. The purpose of the study is to highlight the possibilities of implementing ESG principles, their relationship with the principles of sustainable development, and the directions of implementation of environmental, social and management aspects in modern business processes of insurance companies from the perspective of influencing the strengthening of the economic security of the insurance market.

Materials and methods. The materials of the study are officially published publications of international institutions: the International Association of Insurance Supervisors (IAIS), the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD), the National Bank of Ukraine (NBU), the developments of domestic and foreign scientists who study the features and mechanisms of implementing ESG principles in the activities of the insurance market.

The study was conducted based on the use of such scientific research methods as theoretical generalization and grouping (when studying and systematizing ESG components in the insurance sector), comparison (when studying foreign and domestic experience), logical generalization of results (when formulating conclusions).

Results. The article notes that the implementation of ESG principles in the context of implementing sustainable development goals and strengthening the economic security of the insurance market is of common interest to insurers, local communities, cities, business, government and society as a whole and creates a

significant incentive for innovation and cooperation. It is emphasized that the ESG concept is based on the inextricable relationship of the triad of key components that are related to various spheres of society, and therefore have a security focus.

It is proposed to implement ESG principles on the basis of an integrated approach to improving the risk management system, developing innovative insurance products based on ESG, implementing investment strategies consistent with sustainable development and creating a more inclusive social and business environment, and implementing technological innovations. This will allow insurers to identify and manage new types of risks, ensure greater resilience to external challenges and threats, and achieve competitive advantages while adhering to the principles of corporate social responsibility.

Discussion. Further scientific research in this area should be aimed at developing methodological tools and a system of indicators for assessing the level of economic security of the insurance market in terms of ESG criteria. This will allow us to quantitatively assess the achieved level of economic security of the insurance market and to qualitatively characterize the implementation of ESG principles in the context of the implementation of environmental, social and governance components.

Key words: *ESG principles, economic security of the insurance market, environmental, management, social risks, technological innovations, insurance products and services.*

Постановка проблеми. Сфера страхування є основою сучасної економіки, забезпечуючи фінансовий захист від ризиків для юридичних і фізичних осіб. Впродовж останніх років страховий ринок зазнав значних трансформацій, адаптуючись до динамічних змін та перетворень у регуляторному середовищі й фокусуючи увагу на клієнтоорієнтованості. Глобальні виклики сталого розвитку зумовили потребу інтеграції принципів

екологічного, соціального та управлінського управління (ESG) у страхову сферу для посилення стійкості, реагування на регуляторні зміни та запити страхувальників та інвесторів.

Невідповідність між регуляторними вимогами та фактичною інтеграцією ESG створює ризик для фінансової стабільності та довгострокової стійкості страхового ринку. Екологічні, соціальні й управлінські аспекти в контексті реалізації цілей сталого розвитку становлять спільний інтерес для страховиків, територіальних громад, міст, бізнесу, уряду та суспільства в цілому, що створює вагомий стимул для інновацій та співпраці. У світовій практиці перехід на засади сталого розвитку відбувається динамічно, тому сфера страхування активно впроваджує критерії ESG при формуванні бізнес-моделей та в процесі створення вартості з акцентом на управлінні ризиками. Врахування критеріїв ESG дозволяє страховикам в достатній мірі враховувати потенційні ризики. ESG-фактори суттєво впливають на страховий ринок. Зокрема, зміна клімату зумовлює більшу частоту та інтенсивність впливу стихійних лих, що може призвести до збільшення витрат на страхові виплати, соціальні небезпеки, такі як нерівність та демографічні зміни підвищують на попит на страхові товари та послуги, а управлінські ризики, такі як шахрайство та корупція стають суттєвою загрозою економічній безпеці страхового ринку. Тому актуальною проблемою сьогодення залишається дослідження можливостей інтеграції ESG-принципів у діяльність вітчизняного страхового ринку як важливої передумови зміцнення його економічної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика дослідження засад сталого розвитку та провадження ESG-принципів у страховій сфері є предметом наукових дискусій як зарубіжних, так і вітчизняних науковців. Зокрема, А. Hussein розглядає інтеграцію принципів екологічного, соціального та управлінського (ESG) аспектів у страховому

секторі, зосереджуючись на тому, яким чином впровадження ESG впливає на фінансову стійкість, управління ризиками та клієнтоорієнтованість [1]. K. Sood, E. Özen досліджують можливості використання переваг ESG у страховому секторі з позицій досягнення цілей сталого розвитку [2]. L. Chiaramonte, A. Dreassi, A. Paltrinieri, S. Piserà акцентують на аспектах сталого розвитку при реалізації ESG-принципів [3]. A. Marti, R. Bastida-Vialcanet, F Marimon проводять огляд існуючої академічної літератури щодо критеріїв ESG у страховій галузі на основі систематизації існуючих напрямів досліджень [5]. Р. Опальчук, А. Чорновол, Я. Поплюйко розглядають глобальні тренди та місцеві особливості інтеграції ESG-принципів у діяльність українських страхових компаній [6]. І. Кондрат, І. Озарків досліджують можливості впливу страхових компаній на досягнення цілей сталого розвитку на основі інтеграції принципів ESG у їх діяльність та процеси прийняття рішень [7]. Т. Сісірко, М. Сісірко розглядають виклики страхового сектору в галузі ESG на прикладі страхових компаній Польщі [8]. О. Заячківська, О. Котик, Ю. Федорчук досліджують сучасні ESG-орієнтовані інвестиції у фінансовій діяльності страхових компаній, що включають екологічні, соціальні і управлінські фактори й розкривають значення ESG для інвесторів та фінансових ринків при прийнятті рішень щодо інвестування й оцінки ризиків [9]. Л. Іщук, В. Поліщук досліджують можливості та переваги інтеграції механізмів екофінансування у систему страхового менеджменту з урахуванням ESG-факторів та констатують, що в українському контексті виклики, пов'язані із воєнним станом, обумовлюють зсув фокусу з екологічних аспектів ESG-стратегій на соціальні та управлінські [10]. Національний банк України (НБУ) у Білій книзі оприлюднює основні засади з управління екологічними, соціальними та управлінськими (ESG) ризиками у фінансовому секторі [11]. Поруч з цим, враховуючи важливість екологічного, соціального та управлінського аспектів у розвитку страхового ринку як ключових параметрів забезпечення

його економічної безпеки важливим напрямом досліджень залишається окреслення засад та необхідності впровадження ESG-принципів у вітчизняну практику.

Метою статті є висвітлення можливостей реалізації ESG-принципів, їх взаємозв'язку із засадами сталого розвитку, напрямів імплементації у сучасних бізнес-процесах страхових компаній екологічного, соціального та управлінського аспектів з позицій впливу на зміцнення економічної безпеки страхового ринку.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є офіційно оприлюднені публікації міжнародних інституцій: Міжнародної асоціації органів страхового нагляду (IAIS), Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD), Національного банку України (НБУ), розробки вітчизняних та зарубіжних науковців, які досліджують особливості та механізми впровадження ESG-принципів у діяльність страхового ринку.

Дослідження проведено на основі використання таких наукових методів як теоретичного узагальнення і групування (при дослідженні та систематизації ESG-компонентів у страховій сфері), порівняння (при вивченні закордонного та вітчизняного досвіду), логічного узагальнення результатів (при формулюванні висновків).

Виклад основного матеріалу. Впровадження ESG-принципів є необхідною вимогою сьогодення та основою для сталого розвитку й зміцнення економічної безпеки страхового ринку.

ESG містить три компоненти, кожен із яких визначально впливає на економічну безпеку страхового ринку, зокрема:

1. Екологічний (E) – стосується впливу на навколишнє середовище та передбачає оцінку ініціатив компанії щодо зменшення її вуглецевого сліду, сталого управління природними ресурсами й усунення екологічних ризиків. Ґрунтується на оцінці ризиків пов'язаних зі зміною клімату і впровадженням

відповідних страхових продуктів.

2. Соціальний (S) – враховує зв'язки компанії з працівниками, клієнтами, громадами та суспільством загалом. Споживчі очікування передбачають, що страхові компанії дотримуватимуться етичної поведінки, демонструватимуть різноманітність та інклюзивність, а також здійснюватимуть внесок у розвиток тих громад, у яких вони ведуть бізнес.

3. Управлінський (G) – передбачає відкритість корпоративного управління у страховому секторі та транспарентність інформації для страхувальників й об'єктивну оцінку ризиків та загроз [1, 2].

Отже, ESG-концепція ґрунтується на нерозривному взаємозв'язку тріади ключових компонентів, які пов'язані із різними сферами життєдіяльності суспільства, а отже, мають безпекову спрямованість.

Погоджуємося із підходом L. Chiaramonte, A. Dreassi, A. Paltrinieri, S. Piserà, які відзначають, що ESG та сталий розвиток – це тісно пов'язані поняття, водночас сталий розвиток стосується здатності задовольняти потреби сьогодення без шкоди для майбутніх поколінь [3]. Такий підхід також акцентує на стратегічній та безпековій спрямованості ESG-концепції.

У дослідженнях Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD) відзначено, що оскільки очікування щодо необхідності швидкого впровадження ESG стають все актуальнішими на ринках капіталу і в політичних системах, страховики, які відстають у їх реалізації, ризикують зіткнутися як з конкурентними недоліками, так і з довгостроковою фінансовою нестабільністю [4]. Тому можна констатувати, що імплементація та інтеграція засад ESG стає не просто інструментом соціального узгодження, а й джерелом стратегічної адаптації.

A. Marti, R. Bastida-Vialcanet, F. Marimon відзначають, що основними параметрами страхового виміру в рамках ESG є управління ризиками, соціальний вплив, стратегія та бізнес-модель з позицій ESG, нормативна база, підхід до клієнта, продуктовий підхід, управління активами і

технології [5]. Така позиція авторів передбачає необхідність застосування комплексного підходу до впровадження ESG-принципів.

Отже, можна стверджувати, що ESG-критерії та економічна безпека є концептуально важливими й взаємопов'язаними на страховому ринку, оскільки впливають на репутацію, ефективність управління ризиками, стійкість до викликів і загроз, фінансову надійність та перспективну конкурентоспроможність страхових компаній. Імплементация ESG-факторів стає обов'язковою для реалізації у діяльності вітчизняних страхових компаній, що зумовлено як вимогами регулятора, так і глобальними викликами сучасності й потребами зміцнення економічної безпеки.

Впровадження ESG-принципів у функціонування вітчизняного страхового ринку має як переваги, так і створює певні загрози. Як зазначають Р. Опальчук, А. Чорновол, Я. Поплюйко до переваг належить: підвищення стійкості бізнесу, привабливість для інвесторів, зниження ризиків. До викликів – економічні труднощі, політична нестабільність, складність відмови від застарілих практик [6]. Такі виклики в умовах сьогодення посилюються воєнним станом, негативно впливають на економічну безпеку страхового ринку, створюючи перешкоди для впровадження ESG-принципів.

Страхові компанії є первинною ланкою у реалізації засад сталого розвитку та зміцнення економічної безпеки страхового ринку. Як відзначають І. Кондрат, І. Озарків найбільш значущою є їх роль як андеррайтерів, які формують стійкі страхові портфелі, що враховують екологічні, соціальні та управлінські аспекти. Це сприяє не лише зменшенню ризиків для страхових компаній, але й підтримці сталого розвитку суспільства в цілому [7, с. 401].

Дану тезу також підтверджують зарубіжні науковці Т. Сісірко, М. Сісірко, які констатують, що дотримання вимог сталого розвитку і включення ESG до страхових та інвестиційних продуктів може допомогти

страховикам залучити більшу кількість екологічно свідомих споживачів, досягти позитивної фінансової віддачі від інвестицій. Включаючи ESG-фактори в процеси оцінки ризиків та андеррайтингу, страховики можуть обмежити свої збитки від зростання кількості та масштабів кліматичних ризиків [8].

О. Заячківська, О. Котик, Ю. Федорчук розглядають ESG як підхід, інтегрований у сучасну філософію управління ризиками (RM2). RM2, на думку авторів – це сучасна парадигма, у якій ризик-менеджмент є не лише інструментом контролю, а й засобом стратегічного передбачення, побудованим на принципах гнучкості, інклюзивності, forward-looking-аналізу та вбудованості в ключові бізнес-процеси [9, с. 452].

З точки зору стратегічного та ризик-орієнтованого підходу розглядають ESG-концепцію Л. Іщук та В. Поліщук. На думку авторів, ESG-ризик, до яких страховики повинні адаптувати свої бізнес-моделі, мають багаторівневий характер. ESG-фактори не можна вважати суто нефінансовими або "етичними" міркуваннями. Вони перетворюються на суттєві фінансові ризики, які потребують систематичного врахування на всіх рівнях управління страхуванням: від встановлення апетиту до ризику до розробки внутрішніх політик та створення нових страхових продуктів. В основі такої трансформації лежить перехід від реактивного до проактивного підходу до управління ризиками, де страхові компанії не просто реагують на нові виклики, а формують адаптивну стратегію сталого зростання [10, с. 384].

Національний банк України у Білій книзі до складових ESG-ризиків відносить екологічні (фізичні та ризики переходу), соціальні, управлінські ризики [11]. Отже, ризик-менеджмент є невід'ємною складовою реалізації ESG-принципів.

Отже, вважаємо, що впровадження ESG-принципів має комплексний характер та спрямоване на:

- удосконалення системи управління ризиками. Включення факторів ESG у процеси оцінки ризиків дозволить проводити моніторинг, оцінку ризиків, раціоналізувати процес ціноутворення на страхові продукти і послуги, приймати обґрунтовані рішення щодо андеррайтингу;

- розробку інноваційних страхових продуктів на основі ESG, зокрема таких як покриття ризиків, пов'язаних із кліматом, або кіберстрахування для підприємств для яких пріоритетом є забезпечення безпеки даних;

- впровадження інвестиційних стратегій, узгоджених із сталим розвитком та створенням більш інклюзивного соціального і бізнес-середовища. Це дозволить зміцнити інвестиційну складову економічної безпеки страхового ринку;

- розвиток insurtech-технологій та інновацій як вирішальних факторів інтеграції ESG у страховій галузі.

Безумовно цифровізація та системи штучного інтелекту потенційно пропонують суттєві переваги для страхового сектору, але також вимагають ретельного управління з позицій забезпечення відповідності нормативним вимогам та підтримки фінансової стабільності. Збільшення використання систем штучного інтелекту в економіці являє собою те, що можна загалом описати як зовнішні та внутрішні ризики для страховиків [12].

Поєднання FinTech та сталого фінансування призвело до появи новітніх інструментів та систем, які покращують моніторинг, звітність та верифікацію даних ESG. Страховики все частіше використовують цифрові технології для подолання традиційних проблем ESG, таких як фрагментація даних, відсутність стандартизації та обмежена простежуваність.

Інноваційні підходи до впровадження ESG-принципів підвищують достовірність даних, зменшують ризики грінвошингу та будують довіру із зацікавленими сторонами. Штучний інтелект і машинне навчання використовуються для моделювання впливу кліматичних ризиків на глобальному й локальному рівнях, що дозволяє страховикам достовірно

визначати ціни на премії, розробляти цільові страхові продукти для географічних регіонів з високим рівнем ризику та вразливих громад. Цифрові інформаційні панелі, аналітичні платформи ESG дозволяють компаніям відстежувати у режимі реального часу зміни у екологічних, соціальних та управлінських параметрах. Тому технологічні інновації не є допоміжним компонентом стратегії ESG, а структурною основою, яка посилює їх ефективність, знижує витрати на дотримання вимог, забезпечує стаке фінансування.

Страхова галузь може відігравати проактивну роль у підтримці переходу до економіки з нульовим рівнем викидів. Цього можна досягти шляхом розробки страхових продуктів, орієнтованих на ESG, зокрема пропонування при страхуванні екобудівництва системи знижок або пільг для енергоефективних об'єктів, реалізації програм страхування кібербезпеки для компаній, які інвестують у кіберзахист, страхування від перебоїв у ланцюгу поставок – для зменшення ризиків, пов'язаними з кліматичними аномаліями. ESG-критерії, напрями їх реалізації та вплив на економічну безпеку страхового ринку відображено в табл.1.

Таблиця 1

ESG- критерії та їх вплив на економічну безпеку страхового ринку

Критерій	Напрямок реалізації	Вплив на економічну безпеку страхового ринку
Екологічний	Зменшення кліматичних ризиків, які призводять до збільшення виплат за договорами майнового страхування	Врахування цих ризиків при андеррайтингу та розробці нових страхових продуктів дозволить зменшити витрати, підвищити ефективність діяльності компаній та зміцнити економічну безпеку страхового ринку

	Інвестування страхових компаній в еко-технології та проекти, які відповідають ESG-стандартам	Дозволить мінімізувати ризики знецінення активів, які пов'язані, із екологічно відсталими технологіями, що підвищує інвестиційну складову економічної безпеки страхового ринку
	Розвиток екологічного страхування	Прийняття екологічно ефективних рішень та розробка відповідних страхових продуктів, спрямованих на розвиток страхування відновлюваної енергетики, електротранспорту та "зеленого" будівництва є важливим аспектом адаптації до ESG-стандартів і зміцнення економічної безпеки страхового ринку
	Врахування екологічних інновацій при розробці страхових продуктів	Створює нові можливості для розвитку інноваційної складової безпеки страхового ринку завдяки новітнім екологічним технологіям, процесам та еко-дизайну страхових продуктів
Соціальний	Врахування вимог забезпечення безпеки праці працівників	Дотримання стандартів щодо безпеки та охорони праці є невіддільною частиною ESG-критеріїв, що дозволяє знизити страхові ризики, пов'язані з нещасними випадками на виробництві і є необхідною передумовою страхування цивільної відповідальності
	Реалізація принципів соціальної відповідальності та інклюзивності	Спрямованість страхових компаній на дотримання основоположних конвенцій про права людини та інклюзивність підвищує довіру до страхового ринку і є основою для зміцнення його безпеки
	Оцінка відповідальності за якість наданих страхових продуктів і послуг	Здатність страхових компаній розробляти якісні страхові продукти, які б враховували здоров'я та безпеку клієнтів сприяє зміцненню їх довіри до страхового ринку
	Забезпечення кібербезпеки при наданні страхових послуг	Оцінка рівня кіберзахисту клієнтів стає важливою складовою при розрахунку премій за страхування кіберризиків. Збільшення кількості страхових продуктів, пов'язаних із кіберзахистом та безпекою, вимагає від страховиків підвищення як власної кібербезпеки, так і зміцнення довіри клієнтів до страхового захисту
Управління	Зміцнення засад корпоративного управління	Належне управління, прозорість і звітність щодо ESG-факторів є критично важливими для довіри до страхового ринку з боку інвесторів та регулятора. Це безпосередньо впливає на економічну безпеку як страхової компанії, так і ринку загалом

	Реалізація управлінської стратегії	Відповідальне управління включає врахування ESG-ризиків у стратегічному плануванні, андеррайтингу, інвестиційній й фінансовій діяльності. Це дозволяє ідентифікувати та управляти ризиками, пов'язаними з клієнтами та їх діяльністю. Відображає спроможність страхових компаній інтегрувати економічні (фінансові), соціальні та екологічні аспекти у свої щоденні процеси прийняття рішень, що дозволяє зміцнити їх безпеку
	Удосконалення регуляторної політики	Національний банк України розробляє нормативну базу щодо управління ESG-ризиками, яка в подальшому матиме обов'язковий характер для страховиків і вплине на їх операційні, інвестиційні процеси та економічну безпеку страхового ринку загалом.

Джерело: авторська розробка

Таким чином, впровадження ESG-принципів у діяльність вітчизняного страхового ринку є важливим вектором зміцнення його економічної безпеки та інтеграції у світовий економічний простір. В Україні за умов підвищених ризиків і загроз, коли акценти зміщуються на екологічні, соціальні та управлінські аспекти, важливого значення набувають питання, пов'язані із розробкою, впровадженням страхових продуктів для відшкодування збитків, спричинених війною, а також страхуванням екологічних наслідків військових дій.

Реалізація ESG-принципів у діяльності вітчизняного страхового ринку є не лише аспектом соціальної відповідальності, а й стратегічним інструментом підвищення рівня його економічної безпеки. Це дозволить зміцнити довіру до страхових компаній та ефективніше управляти ризиками, дотримуючись регуляторних вимог.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Імплементация ESG-принципів є стратегічною необхідністю для забезпечення та зміцнення економічної безпеки страхового ринку. Впровадження ESG-принципів має комплексний характер, спрямоване на удосконалення системи управління ризиками, розробку інноваційних страхових продуктів на основі ESG, впровадження інвестиційних стратегій, узгоджених із сталим розвитком, створенням більш інклюзивного соціального та бізнес-середовища,

реалізацію технологічних інновацій. Це дозволить страховикам виявляти й управляти новітніми видами ризиків, забезпечувати вищу стійкість до зовнішніх викликів і загроз, досягти конкурентних переваг, дотримуючись засад соціальної відповідальності бізнесу.

Подальші наукові дослідження в даному напрямі повинні спрямовуватися на розробку методичного інструментарію та системи індикаторів оцінювання рівня економічної безпеки страхового ринку в розрізі ESG-критеріїв. Це дозволить кількісно оцінити досягнутий рівень економічної безпеки страхового ринку й здійснити якісну характеристику реалізації ESG-принципів в контексті екологічної, соціальної та управлінської складових.

Література

1. Hussein A. Integrating ESG Principles in Insurance: A Desktop Review of Financial and Sustainability Practices. *JBMI Insight*. 2025. Vol. 2(3). Pp. 12-26. URL: <https://jbmipublisher.org/system/index.php/home/article/view/62> (дата звернення: 20.10.2025).
2. Sood K, Özen E. A Systematic Review of ESG in the Insurance Industry: Navigating the Path to Sustainability. *International Journal of Sustainable Development and Planning*. 2024. Vol. 19. No. 3. Pp. 807-821. DOI: <https://doi.org/10.18280/ijstdp.190301>
3. Chiaramonte L., Dreassi A., Paltrinieri A., Piserà S. Sustainability practices and stability in the insurance industry. *Sustainability*. 2020. Vol. 12(14). DOI: <https://doi.org/10.3390/su12145530>
4. Insurance Sector Responses to COVID-19: A Global Overview of Regulatory and Supervisory Actions. OECD Publishing. 2021. URL: <https://www.oecd.org/> (дата звернення: 15.10.2025).
5. Marti A., Bastida-Vialcanet R., Marimon F. A systematic literature review: ESG criteria implementation in the insurance industry. *Intangible*

Capital. 2024. Vol. 20(1). Pp. 193-214. DOI: <https://doi.org/10.3926/ic.2426>

6. Опальчук Р., Чорновол А., Поплюйко Я. Інтеграція ESG-принципів у діяльність українських страхових компаній: глобальні тренди та місцеві особливості. *Економіка та суспільство*. 2025. № 72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-113>

7. Кондрат І. Ю., Озарків І. С. Внесок страхового сектора у досягнення цілей сталого розвитку. *Наука і техніка сьогодні*. 2025. № 4 (45). С. 391-403. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-4\(45\)-391-403](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-4(45)-391-403)

8. Cicirko T., Cicirko M. Insurance sector challenges in the light of ESG. The case of Poland. *Journal of Management and Financial Sciences*. 2024. № 51. Pp. 59–79. DOI: <https://doi.org/10.33119/JMFS.2024.51.3>

9. Заячківська О., Котик О., Федорчук Ю. ESG-орієнтовані інвестиції у страховій сфері: виклики та перспективи для України. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2025. №344(4). С. 450-455. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-344-4-63>

10. Іщук Л., Поліщук В. Інтеграція механізмів міжнародного екофінансування у систему страхового менеджменту у контексті ESG та сталого розвитку. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № (3 (54)). С. 381-388. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-58>

11. Біла книга НБУ з управління екологічними, соціальними та управлінськими (ESG) ризиками у фінансовому секторі. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Bila_knyga_2025_fin.pdf?v=14 (дата звернення: 18.10.2025).

12. Global Insurance Market Report (GIMAR). International Association of Insurance Supervisors (IAIS). December 2024. URL: <https://www.iais.org/uploads/2024/12/Global-Insurance-Market-Report-2024.pdf> (дата звернення: 20.10.2025).

References

1. Hussein, A. (2025). Integrating ESG Principles in Insurance: A Desktop Review of Financial and Sustainability Practices. *JBMI Insight*. Vol. 2(3). Pp. 12-26. URL: <https://jbmipublisher.org/system/index.php/home/article/view/62>
2. Sood, K, & Özen, E. (2024). A Systematic Review of ESG in the Insurance Industry: Navigating the Path to Sustainability. *International Journal of Sustainable Development and Planning*. Vol. 19. No. 3. Pp. 807-821. URL: <https://doi.org/10.18280/ijstdp.190301>
3. Chiaramonte, L., Dreassi, A., Paltrinieri, A., & Piserà, S. (2020). Sustainability practices and stability in the insurance industry. *Sustainability*. Vol. 12(14). DOI: <https://doi.org/10.3390/su12145530>
4. OECD (2021). Insurance Sector Responses to COVID-19: A Global Overview of Regulatory and Supervisory Actions. OECD Publishing. URL: <https://www.oecd.org/>
5. Marti, A., Bastida-Vialcanet, R., & Marimon, F. (2024). A systematic literature review: ESG criteria implementation in the insurance industry. *Intangible Capital*. Vol. 20(1). Pp. 193-214. URL: <https://doi.org/10.3926/ic.2426>
6. Opal'chuk, R., Chornovol, A., Poplyuyko, YA. (2025). Intehratsiya ESG-pryntsyviv u diyal'nist' ukrayins'kykh strakhovykh kompaniy: hlobal'ni trendy ta mistsevi osoblyvosti [Integration of ESG principles into the activities of Ukrainian insurance companies: global trends and local peculiarities]. *Ekonomika ta suspil'stvo*. № 72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-113> [in Ukrainian].
7. Kondrat, I. Yu., Ozarkiv, I. S. (2025). Vnesok strakhovoho sektora u dosyahnennya tsiley staloho rozvytku [Contribution of the insurance sector to achieving sustainable development goals]. *Nauka i tekhnika s'ohodni*. № 4 (45). Pp. 391-403. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-4\(45\)-391-403](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-4(45)-391-403) [in Ukrainian].

8. Cicirko, T., & Cicirko, M. (2024). Insurance sector challenges in the light of ESG. The case of Poland. *Journal of Management and Financial Sciences*. № 51. Pp. 59–79. DOI: <https://doi.org/10.33119/JMFS.2024.51.3>

9. Zayachkivs'ka, O., Kotyk, O., Fedorchuk, Yu. (2025). ESG-orijentovani investytsiyi u strakhoviy sferi: vyklyky ta perspektyvy dlya Ukrayiny [ESG-oriented investments in the insurance sector: challenges and prospects for Ukraine]. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. №344(4). Pp. 450-455. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-344-4-63> [in Ukrainian].

10. Ishchuk, L., Polishchuk, V. (2025). Intehratsiya mekhanizmiv mizhnarodnoho ekofinansuvannya u systemu strakhovoho menedzhmentu u konteksti ESG ta staloho rozvytku [Integration of international eco-financing mechanisms into the insurance management system in the context of ESG and sustainable development]. *Stalyy rozvytok ekonomiky*. № (3 (54)). Pp. 381-388. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-58> [in Ukrainian].

11. Bila knyha NBU z upravlinnya ekolohichnymy, sotsial'nymy ta upravlins'kymy (ESG) ryzykamy u finansovomu sektori [NBU White Paper on Managing Environmental, Social and Governance (ESG) Risks in the Financial Sector]. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Bila_knyga_2025_fin.pdf?v=14 [in Ukrainian].

12. GIMAR (2024). Global Insurance Market Report. International Association of Insurance Supervisors (IAIS). URL: <https://www.iais.org/uploads/2024/12/Global-Insurance-Market-Report-2024.pdf>